

آنچه از «شکسپیر» نمی‌دانستید

۱۸ تیر ۱۳۹۳ ساعت ۱۸:۱۵

بیش از چهار قرن از زمان حیات شکسپیر می‌گذرد، اما شاهکارهای او همچنان بارها و بارها در دنیای هنرهای تصویری و نمایشی مورد اقتباس قرار می‌گیرند. بحث‌های جنجالی بسیاری حول محور زندگی این نویسنده‌ی بزرگ رنسانسی وجود دارد.

بیش از چهار قرن از زمان حیات شکسپیر می‌گذرد، اما شاهکارهای او همچنان بارها و بارها در دنیای هنرهای تصویری و نمایشی مورد اقتباس قرار می‌گیرند. بحث‌های جنجالی بسیاری حول محور زندگی این نویسنده‌ی بزرگ رنسانسی وجود دارد. ۴۵۰ سال از ظهور «ویلیام شکسپیر»، شاعر و نمایشنامه‌نویس بزرگ تاریخ ادبیات انگلیس می‌گذرد. در این مطلب به ۱۰ نکته کمتر گفته شده از زندگی شکسپیر خالق نمایشنامه‌هایی چون «هملت»، «شب دوازدهم»، «مکبث» و «اتللو» بیان می‌کنیم.

**** ما دو «شکسپیر» داشتیم**

«ادموند»، برادر ویلیام شکسپیر هم که شش سال از وی کوچکتر بود و هم به عنوان بازیگر در لندن کار می‌کرد، نتوانست مثل برادرش در این حرفه موفقیت کسب کند. ادموند در سن ۲۷ سالگی درگذشت و مراسم ختم پرهزینه‌ای برای وی در کلیسای «سن ساویور» برگزار شد.

**** شکسپیر، شاعری ثروتمند**

او که در حوزه‌های بازیگری، نمایشنامه‌نویسی و سرمایه‌داری کمپانی‌های تاثیر فعال بود، در سن ۳۳ سالگی مالک «نیو پلیس»، دومین عمارت بزرگ استراتفورد شد. طبق وصیت‌نامه خالق «مکبث»، ۳۰۰ پوند که تنها بخشی از سرمایه‌ی او بود به «جودیت» دختر دومش رسید. اگر این مبلغ را به پول امروزی تبدیل کنیم، حدود ۵۰ هزار پوند می‌شود. این در حالی است که «توماس دکر» همکار نمایشنامه‌نویس شکسپیر تمام عمرش را به خاطر بدهکاری در مسیر بین این زندان و آن زندان سرگردان بود.

**** شکسپیر دست‌تنها نبود**

در دورانی که این شخصیت بزرگ ادبی زندگی می‌کرد، همکاری در نگارش نمایشنامه‌ها امری عادی تلقی می‌شد، تا جایی که گاه سه یا چهار نویسنده در نگارش متن یک اثر همکاری داشتند. گرچه شکسپیر به انفرادی کار کردن علاقه داشت، بخش‌هایی از

آثار روی متعلق به نویسندگی دیگر است.

او «تیمون آتنی» را با «توماس میدلتون» نوشت و «هنری هشتم» حاصل همکاری شکسپیر و «جان فلچر» است. علاوه بر این، گفته می‌شود بخش‌هایی از نمایشنامه ماندگار «مکبث» که به دیالوگ‌های جادوگرها مربوط می‌شود را هم میدلتون به نگارش درآورده است.

** شکسپیر، بنیانگذار انگلیسی امروز

با این که دانشجویان ادبیات انگلیسی، زبان شکسپیر را ثقیل و شاعرانه می‌دانند، بخش وسیعی از زبان انگلیسی که در حال حاضر مورد استفاده قرار می‌گیرد را نویسنده‌ی «رام کردن زن سرکش» خلق کرده است. او اولین نویسنده‌ای بود که بعضی واژه‌ها را در زبان انگلیسی ابداع کرد. انگلیسی‌زبان‌ها کلماتی همچون lackluster و assassination، eyeball، bloodstained، radiance شکسپیر مدیون هستند. عباراتی چون «به درد سر افتادن»، «رسیدن روزهای خوب»، «سرما خوردن»، «شکستن یخ» و... را نیز این شاعر و نمایشنامه‌نویس شهیر وارد زبان انگلیسی کرده است.

** غزلیات شکسپیر ریشه در زندگی وی ندارند

اطلاعات ما در این زمینه قطعیت ۱۰۰ درصدی ندارد، اما می‌دانیم که سرودن مجموعه غزل در آن دوران بسیار مُد بوده است. «اسپنسر»، «سیدنی» و بسیاری از دیگر شعرای هم‌عصر شکسپیر در سرودن این‌گونه شعر دستی داشتند. غزل در دوره رنسانس نوعی نمایش مهارت‌های تکنیکی محسوب می‌شد و شعرا لزوماً عاشق‌پیشه نبودند. ممکن است جوان زیبا و بانوی تاریک غزل‌های شکسپیر ریشه در واقعیت داشته باشند، اما به نظر می‌رسد بیشتر بُعد دراماتیک شخصیت او خالق این شخصیت‌ها و ماجراها بوده است.

** دختر شکسپیر بی‌سواد بود!

ویلیام شکسپیر و «آن هاتوی» سه فرزند داشتند که تنها دو دخترشان به نام‌های «سوزانا» و «جوادیث» زنده ماندند. سوزانا می‌توانست نامش را امضا کند، اما خواهر کوچک‌ترش کاملاً بی‌سواد بود. سوادآموزی در آن دوران مهارتی مفید در زمینه تجارت و کسب‌وکار به حساب می‌آمد که عمدتاً در انحصار مردان بود. شکسپیر مرد زمانه‌ی خود بود و در آن روزگار، تحصیلات ارزشی برای زنان به شمار نمی‌رفت.

** شکسپیر به آیندگان اهمیت نمی‌داد

حداقل در مورد نگه‌داری نمایشنامه‌هایش می‌توان چنین گفت که او اهمیتی به حفظ و چاپ آن‌ها نمی‌داد. هفت سال از مرگ

شکسپیر گذشته بود که انجمن‌های هنرهای نمایشی اولین نسخه چاپی نمایشنامه‌های او را منتشر کردند. شکسپیر در زمان حیاتش علاقه‌ای به جمع‌آوری و چاپ کارهایش نداشت و دلیل آن شاید این بود که وی نمایشنامه‌هایش را دارای ارزش ادبی نمی‌دانست. زمانی که «بن جانسون» نمایشنامه‌هایش را به چاپ رساند، مردم خندیدند و گفتند: چطور می‌توانی نمایشنامه‌هایی سطح پایین را آثار بدانی؟

** شکسپیر وارثی نداشت

«همنت» تنها پسر شکسپیر بود که در ۱۱ سالگی درگذشت. «سوزانا» فرزندی نداشت و تمام بچه‌های «جو دیت» در کودکی از دنیا رفتند. هیچ‌یک از سه برادر او ازدواج نکردند. نسل نویسنده صاحب‌نام انگلیسی با گذشت ۲۵ سال از مرگ وی از بین رفت.

** دویت سال انتقام از شکسپیر!

زمانی که پس از انقلاب سال ۱۶۶۰ سالن‌های تئاتر بازگشایی شدند، انگلیس‌ها هر بلایی خواستند بر سر آثار شکسپیر آوردند؛ نمایشنامه‌ها را به چند بخش تقسیم کردند، آن‌ها را به آثار موزیکال و پانتومیم تبدیل کردند و حتی عناصر تراژیک آن‌ها را حذف و اثر را با پایان‌بندی شاد خاتمه دادند. در سال ۱۶۸۱ نام تیت - نویسنده - «شاه لیر» را با ازدواج «کوردلیا» و «ادگار» به پایان رساند. قرن نوزدهم بود که خیال هواداران شکسپیر دوباره به آسودگی رسید.

** شکسپیر و دشمنان رده‌بالا

تنفر از شکسپیر و انتقاد از آثارش داستانی کهنه است، اما جالب است بدانید «ولتر» و «جورج برنارد شاو» دو تن از دشمنان درجه یک کارهای این چهره‌ی ادبی درخشان بودند. ولتر «هملت» را «کاری از یک وحشی مست» می‌دانست. پادشاه «جورج سوم» درباره او گفت: اصلاً اثر به درد بخوری در میان کارهای شکسپیر وجود دارد؟ تنها یکی به این سوال «نه» می‌گوید. جورج برنارد شاو، نمایشنامه‌نویس بزرگ ایرلندی هم در نقد «سیمبلین» شکسپیر در یک روزنامه نوشت: خیلی خیالم راحت می‌شد اگر او را نبش قبر می‌کردم و سنگسارش می‌کردم.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۷۵۱۲/دانستید-نمی-شکسپیر-آنچه/>